

Univers Pedagogic

26 (956),
26 iunie 2025

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

Universitățile oferă peste 8.700 de locuri bugetare pentru anul academic 2025–2026

În cadrul ședinței din 24 iunie, Guvernul Republicii Moldova a aprobat planul de admitere pentru studiile superioare în anul academic 2025–2026. Astfel, tinerii din țară și de peste hotare vor avea acces la 8.712 locuri bugetare în universitățile din Republica Moldova.

Din totalul locurilor finanțate din bugetul de stat, 5.295 sunt destinate programelor de licență, 2.856 - celor de masterat, iar 435 - studiilor de rezidențiat și secundariat clinic. În același timp, 126 de locuri sunt rezervate pentru cetățenii străini, în baza acordurilor bilaterale sau a programelor de atragere a tinerilor din diaspora.

Pentru prima dată, planul de admitere include locuri bugetare pentru forma de învățământ dual, care permite combinarea studiilor universitare cu experiența practică în companii. Acestea vor fi disponibile în domenii precum jurnalism, științe economice, tehnologii informaționale, inginerie și construcții.

Tot ca element de noutate, o parte din locurile bugetare sunt alocate tinerilor care provin din familii ale cetățenilor moldoveni stabiliți în afara țării, încurajând revenirea acestora pentru continuarea studiilor în Republica Moldova.

Cele mai multe locuri bugetare sunt oferite în domeniile: Științe ale educației, Inginerie și arhitectură, Tehnologii ale

informației, Sănătate, Agricultură și protecția mediului – domenii esențiale pentru dezvoltarea durabilă a societății.

Admiterea în universități se va desfășura în două etape: turul I este programat între 21 și 27 iulie 2025, iar turul II – între 13 și 15 august. Candidații vor putea opta pentru maximum trei instituții și câte trei programe de studii la fiecare, depunând dosarele exclusiv online, prin platforma națională eadmitere.gov.md.

Decizia Guvernului marchează încheierea campaniei naționale „Învăță în Moldova”, prin care au fost promovate oportunitățile oferite de învățământul superior din țară. În ultimii patru ani, în infrastructura universitară au fost investite peste 500 de milioane de lei, investiții care au contribuit la crearea unor condiții moderne și atractive pentru desfășurarea studiilor.

Peste 12.000 de locuri bugetare în învățământul profesional

Guvernul Republicii Moldova a aprobat, la 24 iunie, planul de admitere pentru învățământul profesional tehnic în anul de studii 2025–2026. Potrivit documentului, sunt disponibile 12.297 de locuri bugetare în școli profesionale, colegii și centre de excelență din țară.

studiilor și acces la meserii solicitate pe piața muncii.

Înscrierea se va face online, prin intermediul platformei <https://eadmitere.sime.md>, sau direct în instituțiile de învățământ, cu sprijinul comisiilor de admitere.

Pentru învățământul profesional tehnic postsecundar (centre de excelență și colegii), dosarele pot fi depuse în perioada 21 iulie – 10 august 2025, iar rezultatele vor fi afișate între 11 și 12 august. În cazul învățământului profesional tehnic secundar (centre de excelență și școli profesionale), dosarele pot fi depuse în perioada 21 iulie – 17 august, cu afișarea rezultatelor între 18 și 19 august.

Informații suplimentare privind locurile disponibile, termenele și condițiile de admitere pot fi consultate pe site-ul oficial al Ministerului Educației și Cercetării: <https://ipt.mec.gov.md>.

Din totalul locurilor bugetare, 2.134 sunt rezervate pentru învățământul dual, ceea ce reprezintă o creștere cu 238 de locuri față de anul precedent.

Candidații vor putea opta pentru una dintre cele 81 de instituții care oferă programe de formare profesională: 14 centre de excelență (dintre care 2 private), 35 de colegii (6 private) și 32 de școli profesionale. De asemenea, sunt disponibile și 8.171 de locuri cu taxă.

Ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a declarat că autoritățile se așteaptă la o admitere mai mare în acest an și a îndemnat tinerii să analizeze atent oferta educațională. Potrivit ministrului, învățământul profesional tehnic oferă burse, cazare, posibilitatea de angajare în timpul

Program de formare pentru cadrele didactice care predau limba găgăuză în grădinițe

Ministerul Educației și Cercetării a demarat un program de formare continuă dedicat cadrelor didactice care predau limba găgăuză în instituțiile de educație timpurie din autonomia Găgăuzia. Lansarea oficială a programului a avut loc la Comrat, în prezența Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, și a ministrului Educației și Cercetării, Dan Perciun.

Pe parcursul a trei luni, 74 de educatori din 56 de grădinițe vor beneficia de cursuri specializate, menite să le conso-

lideze competențele lingvistice și pedagogice. MEC susține această inițiativă printr-o finanțare în valoare de 290.080 lei, care asigură

acces gratuit la formare și sprijin profesional pentru cadrele didactice implicate.

Ministrul Dan Perciun a subliniat angajamentul autorităților față de promovarea și dezvoltarea limbii găgăuze în sistemul educațional. El a menționat că, în prezent, aproximativ 12.000 de elevi studiază această limbă în cadrul UTA Găgăuzia, iar 115 cadre didactice sunt implicate în procesul educațional. De asemenea, statul asigură anual manuale.

Programul lansat cuprinde două module fundamentale: unul lingvistic, axat pe dezvoltarea abilităților de comunicare și utilizarea corectă a limbii găgăuze în grădinițe, și un modul psihopedagogic, orientat spre aplicarea metodelor didactice moderne în predarea limbii materne. Un element esențial al programului este și componenta culturală, care oferă participanților cunoștințe despre istoria și tradițiile poporului găgăuz. Cursanții vor primi seturi de materiale didactice special concepute și vor susține

o evaluare finală. Programul este organizat de Centrul de Formare Continuă al Universității de Stat din Comrat, sub egida Ministerului Educației și Cercetării.

MEC a intensificat în ultimii ani măsurile pentru susținerea limbii găgăuze, prin editarea a peste 9.400 de manuale pentru clasele V–IX, în 2024, cu o investiție de peste 3,5 milioane de lei. Totodată, a fost aprobat curriculumul pilot pentru „Limba găgăuză și lectura literară” la cla-

sele I–IV, implementat în prezent în prima clasă, cu 1.351 de elevi înscriși.

Un alt progres semnificativ îl reprezintă introducerea unui nou curriculum pentru disciplina „Istoria, tradițiile și cultura poporului găgăuz” la clasele V–IX. Începând cu anul școlar 2024–2025, numărul orelor dedicate limbilor materne, inclusiv limbii găgăuze, a fost suplimentat, pentru a sprijini dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor.

Săli și grădini senzoriale pentru copiii cu CES

Optprezece instituții de învățământ din Republica Moldova au fost dotate, la finalul anului școlar 2024-2025, cu 15 săli senzoriale și 3 grădini senzoriale, destinate sprijinirii copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Inițiativa, realizată de AO „Copil, Comunitate, Familie” Moldova în parteneriat cu ChildFund Germania, a fost implementată în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și ANACEC, cu sprijinul financiar al Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei, precum și al Fundației „Ceslav Ciuhrii”.

Spațiile au fost amenajate în școli selectate în baza numărului de copii cu CES, a infrastructurii existente și a perspectivelor de sustenabilitate. Dotările includ echipamente moderne – de la table LED și tuburi cu bile, până la mese cu nisip și ploște luminoase – menite să stimuleze dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a copiilor.

Potrivit specialiștilor, sălile au fost organizate pe zone funcționale clar definite: consiliere, orientare spațială, relaxare și exprimare emoțională. Acestea permit desfășurarea activităților individualizate sau de grup, în funcție de nevoile fiecărui elev.

La Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din comuna Pârlița, raionul Ungheni, cei 27 de copii cu CES beneficiază acum de un centru de resurse extins, cu acces la o sală senzorială care servește

și elevilor din localitățile învecinate. Reprezentanții instituției afirmă că acest tip de intervenție educațională are efecte pozitive nu doar asupra progresului școlar, ci și asupra integrării sociale a elevilor.

La Bălți, colaborarea dintre cadrele didactice și părinții elevilor cu CES a condus la rezultate vizibile. Familiile spun că, datorită accesului la sala senzorială, copiii lor au devenit mai autonomi, mai motivați și mai deschiși spre interacțiune. Unii dintre ei au început chiar să reproducă acasă activități întâlnite în sala de la școală. Directorii instituțiilor implicate consideră că implicarea părinților este decisivă în succesul procesului de incluziune. Acceptarea timpurie a diagnosticului și colaborarea constantă cu specialiștii permit demararea intervențiilor la timp și maximizarea rezultatelor. Intervențiile vizează nu doar dezvoltarea abilităților de învățare, ci și deprinderile de autonomie – de la mersul la baie și îmbrăcat, până la exerciții de logică și relaționare.

Experții atrag atenția că aceste spații nu sunt doar utile, ci și necesare, în condițiile în care sistemul educațional tradițional nu reușește întotdeauna să răspundă cerințelor copiilor cu dizabilități sau tulburări de comportament. În plus, părinții sunt încurajați să participe activ la activitățile din sala senzorială, atât pentru a învăța metode utile, cât și pentru a construi o relație funcțională cu procesul educațional.

Medalie de Aur pentru UPSC la Salonul Internațional de Inventică și Antreprenoriat Inovativ

Echipa Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (UPSC) din Chișinău, în colaborare cu Universitatea de Științe Vietii „Ion Ionescu de la Brad” (USV) din Iași, a fost recompensată cu Medalia de Aur pentru inovație, în cadrul Salonului Internațional de Inventică și Antreprenoriat Inovativ, desfășurat la Chișinău.

Premiul prestigios a fost acordat pentru dezvoltarea manualului digital interactiv cu conținut editabil „LangVet-IA”, o resursă educațională revoluționară dedicată domeniului Medicină Veterinară. Evenimentul, care a adunat peste 1000 de participanți din 23 de țări, a reprezentat un punct de întâlnire important pentru cercetători și inovatori din regiune, reuniți în jurul temei inovării și antreprenoriatului în educație și tehnologie. Manualul „LangVet-IA” este

rezultatul muncii conjugate a cercetătorilor din Laboratorul Științific pentru Dezvoltarea Resurselor Educaționale Digitale al UPSC – conf. dr. Ludmila

Armașu-Cantîr și conf. dr. Nicolae Balmuș – care au adaptat și transpus în format digital materialele elaborate de conf. dr. Elena Veleșcu de la USV Iași.

Proiectul „Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială în domeniul Medicină Veterinară (LANGVET-IA)”, susținut de Agenția Universitară a Francofoniei pentru Europa Centrală și de Est (AUF-ECO), are ca scop inovarea procesului educațional prin integrarea noilor tehnologii digitale. Coordonatorii proiectului sunt prof. dr. Elena Veleșcu (USV Iași) și conf. dr. Ludmila Armașu-Cantîr (UPSC).

Manualul digital a fost înregistrat oficial la Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), obținând certificatul de copyright seria PC Nr. 8135, cu data de înregistrare 24 februarie 2025.

Această distincție demonstrează valoarea și impactul colaborării transfrontaliere dintre cele două universități, consolidând poziția lor în domeniul educației digitale inovative.

CFCL a lansat un program inovator de formare a cadrelor didactice pentru tranziția verde

În contextul amplificării crizei climatice și al angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul integrării europene, educația devine un vector esențial în susținerea tranziției către o economie verde. Ca răspuns la aceste provocări, Centrul de Formare Continuă și Leadership (CFCL) al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău derulează, între 1 iunie și 31 august 2025, un program național de formare continuă destinat cadrelor didactice din învățământul primar.

Proiectul vizează instruirea a 60 de învățători, organizați în trei grupe, printr-un modul tematic de 16 ore intitulat „Abordarea didactică a educației pentru energie verde”. Inițiativa aparține dnei conf. univ. dr. Angela Teleman,

șefa Departamentului Educație Timpurie și Învățământ Primar, și este susținută de directoarea CFCL, Elena Țap. Intenția a fost susținută de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), în cadrul proiectu-

lui „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, implementat și finanțat de Uniunea Europeană, organizat în parteneriat cu Ministerul Energiei.

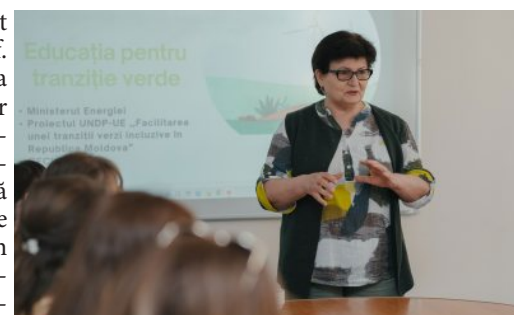
Modulul urmărește consolidarea competențelor didactice necesare integrării eficiente a educației pentru energia verde în practica pedagogică. Într-un sistem educațional aflat în plină transformare, cadrele didactice sunt pregătite să devină promotori ai conștiinței ecologice și să stimuleze comportamente durabile în rândul elevilor, folosind metode adaptate specific vârstei școlare mici.

Formările sunt susținute de conf. univ. dr. Angela Teleman și lector univ. dr. Nadejda Baraliuc, cadre universitare cu experiență în domeniu. Sesiunile sunt desfășurate în Sala Google a CNI-DE „Clasa Viitorului”, iar participanții, pe lângă instruirea gratuită, beneficiază și de certificat cu 2 credite.

Programul include și o componentă practică care facilitează aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte reale. Astfel, pe 15 august, cadrele didactice vor efectua o vizită educațională în Parcul Fotovoltaic din Ialoveni, însoțite de un expert în tehnologii verzi.

Proiectul este conceput în conformitate cu Metodologia de elab-

borare a programelor de educație a adulților pentru învățarea pe tot parcursul vieții și se aliniază obiectivelor Strategiei Naționale de Dezvoltare 2030, contribuind direct la realizarea obiectivului de Dezvoltare Durabilă 4 - Educație de calitate și obiectivului de Dezvoltare Durabilă 13 - Acțiune climatică în contextul formării continue și al tranziției naționale către o economie verde.

Integrarea educației pentru tranziția verde în ciclul primar reprezintă un pas strategic în formarea unor cetățeni responsabili, pregătiți să facă față provocărilor de mediu și să adopte comportamente durabile.

EU SUNT VIITORUL EDUCAȚIEI

„Învăț nu pentru note, ci pentru că îmi doresc să devin cea mai bună versiune a mea”

INTERVIU CU **IRINA EMILIN**, STUDENTĂ ÎN ANUL I LA FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE, SPECIALIZAREA ENGLEZĂ – FRANCEZĂ A UPSC

O alegere inspirată și o vocație urmată cu pasiune la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău – în acest interviu, o cunoaștem pe Irina Emilin, studentă în anul I la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, specializarea Engleză – Franceză. Tânăra dovedește că excelența academică și implicarea activă pot merge mână în mână încă din primul an de studii. Cu nota 10 din oficiu la Bacalaureat, grație certificării internaționale Cambridge, Irina s-a remarcat rapid ca o voce puternică și promițătoare în cadrul comunității universitare.

- Irina, de ce ai optat pentru Facultatea de Limbi și Literaturi Străine?

- Am ales această facultate pentru că am manifestat dintotdeauna o afinitate profundă pentru învățarea limbilor străine. Încă din copilărie, am fost fascinată de limba engleză, pe care am studiat-o cu pasiune și perseverență de-a lungul anilor de școală. Am participat la numeroase olimpiade și concursuri, fiind recompensată cu premii pentru rezultate remarcabile. Am evoluat constant, iar la finalul liceului am obținut o acreditare internațională, promovând cu succes examenul Cambridge, ceea ce mi-a asigurat nota 10 din oficiu la proba de bacalaureat. Dorința de perfecționare continuă și curiozitatea de a descoperi o nouă limbă m-au determinat să aleg o specializare dublă: limba engleză și limba franceză. Ambele limbi m-au cucerit prin farmecul lor aparte, dar și prin cultura, istoria și civilizația care se ascund dincolo de lexic și gramatică. După cum spunea Frank Smith „One language sets you in a corridor for life. Two languages open every door along the way.” (Când cunoști doar o limbă, mergi pe un singur culoar. Când cunoști două, ai acces la toate ușile de pe acel coridor.) Prin urmare, cunoașterea unei singure limbi te poate plasa pe un drum, dar învățarea mai multor limbi îți permite să deschizi uși spre noi perspective și experiențe, să navighezi cu flexibilitate și adaptabilitate prin diversitatea lumii contemporane.

- Cum ai reușit să te menții constantă în excelență?

- Rezultatele mele reflectă, în primul rând, ambiția, perseverența, autodisciplina, tenacitatea, responsabilitatea, sârguința și interesul sporit pentru cunoaștere, cultivate de-a lungul anilor. M-am dedicat studiului cu seriozitate, dar și cu pasiune – am învățat nu pentru note, ci pentru că îmi doresc să devin cea mai bună versiune a mea. M-au înaripat idealurile și aspirațiile personale, dorința de a le oferi celor dragi motive de mândrie, dar și visul de a contribui, într-o zi, la schimbarea pozitivă a sistemului educațional. Cred cu tărie că chiar dacă perfecțiunea nu poate fi atinsă, trebuie să tin-

dem mereu spre ea. Fiecare sfârșit este un nou început și aproape nimic nu este imposibil dacă avem curajul să ne urmăm visurile.

- Cum te simți acum, ca studentă la o facultate atât de râvnită? A fost o tranziție dificilă de la liceu la universitate?

- Mă simt recunoscătoare și împlinită că sunt studentă la această facultate. Universitatea a reprezentat pentru mine un nou început și, totodată, primul pas în urmarea vocației de a deveni profesoară. Alegerea a fost una conștientă și asumată încă din gimnaziu, când am realizat că îmi doresc să-mi construiesc o carieră în domeniul educației, dedicându-mă cu toată convingerea pedagogiei, fără de care ni-

cio altă profesie nu ar exista. Visul meu este să le inspir copiilor dragostea și curiozitatea pentru învățare, să le luminez mințile și să le transmit nu doar cunoștințe, ci și valori esențiale pentru a deveni personalități integre. Desigur, tranziția de la liceu la universitate nu a fost lipsită de provocări, însă am învățat repede să-mi gestionez timpul, să mă adaptez noilor cerințe academice și să valorific fiecare oportunitate de dezvoltare.

Activitatea mea universitară a depășit cadrul strict al studiilor, extinzându-se și în sfera extracurriculară. Am participat activ la proiectele organizate de Catedra de Filologie Engleză în cadrul Săptămânii Limbii Engleze, unde am obținut premii la concursurile „Spelling Bee” și „Public Speaking”. Totodată, am fost pre-

zentă constant la evenimentele desfășurate de Centrul American, printre care se numără sesiunile „Film English”, coordonate pe parcursul anului universitar de Claire Manning. În paralel, m-am implicat și în activitățile Agenției Universitare a Francofoniei (AUF), fiind distinsă cu Marele Premiu acordat de Biroul Național al AUF în Republica Moldova, în cadrul Concursului de Poezie Eminesciană în Limba Franceză, organizat cu prilejul Săptămânii Internaționale a Francofoniei – ediția 2025.

De asemenea, am participat la numeroase seminare de formare, atât în cadrul instituției, cât și în afara acesteia. În plan organizațional, am contribuit ac-

nicare proprie și am obținut dreptul de publicare a articolului intitulat „The Role of Collocations in Enhancing Fluency in Vocabulary in the English Language”. Pe lângă rolul de membră a Comisiei de Asigurare a Calității Universității, sunt șefă de grupă și membră activă a sindicatului studențesc, contribuind la apărarea intereselor colegilor, la menținerea unei comunicări eficiente cu cadrele didactice și la susținerea inițiativelor studențești. De asemenea, am contribuit la promovarea imaginii Universității și a Facultății de Limbi și Literaturi Străine în cadrul Săptămânii Ușilor Deschise – un eveniment dedicat atragerii viitorilor studenți spre cariera pedagogică.

- Știi că aveți profesori nativi de limbă engleză și franceză care vă predau la facultate. Cum este să înveți direct de la un vorbitor nativ?

- Da, experiența de a învăța direct de la ei este extrem de valoroasă. În acest an universitar, am avut ocazia să lucrăm cu Claire Manning, originară din Oklahoma, SUA, și cu Martin Desabres, din Franța. Doamna Manning ne-a predat disciplina „Discourse Etiquette” și a organizat mai multe activități extracurriculare, cum ar fi sesiunile „Film English”, care ne-au ajutat să îmbinăm învățarea limbii cu înțelegerea contextului cultural. Domnul Desabres a participat la diverse lecții, formări și concursuri organizate de Agenția Universitară a Francofoniei (AUF) în cadrul Universității noastre, contribuind la aprofundarea cunoștințelor de limbă și civilizație franceză. Contactul direct cu vorbitori nativi ne oferă șansa de a învăța limba în forma sa autentică, cu pronunția, intonația și expresiile specifice vorbitorilor din spațiul de origine. De asemenea, ne dezvoltăm competențele interculturale și învățăm să înțelegem nu doar limba, ci și mentalitatea, valorile și stilurile de comunicare specifice altor culturi. Această experiență este deosebit de importantă pentru viitorii traducători și profesori, deoarece îi conectează la o perspectivă globală și îi pregătește pentru cariere internaționale.

- Cum ai descrie, în câteva cuvinte, atmosfera academică de la Universitatea „Ion Creangă”?

- Este o atmosferă motivantă, caldă și profund umană. Este un spațiu în care cunoașterea întâlnește sufletul și pasiunea, iar profesorii sunt adevărați mentori cu inima mare, care ne inspiră, ne ghidează și ne încurajează să ne redescoperim, să devenim cea mai bună versiune a noastră. Mă simt valorizată și susținută să mă autodepășesc. Universitatea oferă tot de ce are nevoie un student pentru a-și construi un parcurs armonios, asigurând echilibrul esențial între rigoarea academică și susținerea emoțională, între viața universitară și cea personală.

- Ce ne poți spune despre profesorii de la facultate? Cum ei contribuie la formarea ta profesională și personală?

- Profesorii noștri sunt mai mult decât simpli formatori – sunt modele de excelență, verticalitate și dăruire. Ne încurajează să gândim critic și fără constrângeri, să fim curioși, să explorăm dincolo de curriculum. Prin stilul lor de predare și prin dialogul deschis, contribuie semnificativ la dezvoltarea noastră ca tineri profesioniști.

- Cât de important este voluntariatul și implicarea activă în viața universitară?

- Pentru mine, voluntariatul este o expresie a implicării responsabile în viața comunității. Fie că e vorba de sindicat, fie de activitățile din cadrul Comisiei de Asigurare a Calității, mă implic cu entuziasm, convinsă că schimbarea începe cu fiecare dintre noi. Cred într-o universitate participativă, în care vocea studentului contează și contribuie la un proces educațional mai transparent și mai eficient, la construirea unui mediu echitabil și motivant.

- Cum reușești să menții echilibrul necesar între studii, implicare în proiecte și pasiunile tale artistice?

- Cheia pentru mine este stabilirea unor priorități clare și un management eficient al timpului, care îmi oferă libertatea de a mă bucura de hobbyuri diverse fără a neglija responsabilitățile și angajamentele academice. Îmi planific săptămânal activitățile, încercând să îmbin în mod armonios partea rațională, reprezentată de studii și proiecte, cu partea creativă: citit, pictură, scris, muzică, actorie. Consider că pasiunile mele artistice nu sunt doar un refugiu, ci și o sursă de energie și inspirație, care mă ajută să rămân motivată și echilibrată

(Continuare în pag.4)

O călătorie în universul Stelianeii Grama

Steliana Grama (4.06.1974-11.10.2006) - absolventă a Școlii Medii Nr. 23 din mun. Chișinău, 1991; a Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Republica Moldova, 1996; Facultatea de Arte Dramatice a Universității de Stat a Artelor din Moldova, 1999. Doctorantura a elaborat-o la Institutul de Istorie și Teorie a Artei al AȘM, specialitatea Teatologie. Membră a Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru (1999), a Uniunii Jurnaliștilor din Moldova (2000) și a Uniunii Scriitorilor din România (2002).

Recent, la Biblioteca „Transilvania”, în cadrul clubului de cititori „Lectură generoasă”, a avut loc o ședință dedicată vieții și creației Stelianeii Grama, care ne-a părăsit la o vârstă fragedă. Iar „Stelerană” e cuvântul ce a apărut pregătindu-mă de această ședință și parafrazând titlul unei cărți „Telerană” de Steliana Grama. Versuri. Ediție apărută postum, în 2011, la Editura „Pontos”, îngrijită de Claudia Slutu-Grama, mama regretatei poete.

Cartea începe oarecum neobișnuit, dar reușit. Pe prima pagină, în partea de sus, sunt două versuri, care pot servi ca și un motto: „Cum sângerăm lângă un spic / În așteptare de cuvinte. Steliana Grama.” După care urmează următorul poem testamentar al Stelianeii, scris în septembrie 1990, deci cu 35 de ani în urmă „Deplasare”: „Și dacă mâine nu mă scol / Din patul meu de rugi deșarte, / Te rog să nu mă dai de gol, / Căci mai există o nemoarte... / Și când voi reveni – Cuvânt- / Din lumea cea nemuritoare, / Renaște-voi cu crezământ, / Fiind mereu în deplasare... (19-20 septembrie 1990).

Așadar, acum, la începutul lunii iunie 2025, Steliana Grama ar fi împlinit 51 de ani de la naștere, dacă destinul ar fi fost mai blând cu ea, iar în toamnă se vor se împlini 19 ani de când Steliana se află în deplasare în ceruri printre stele și 35 de ani de când a scris în luna septembrie acest poem citat anterior. Indiscutabil, Steliana Grama a fost cea care a muncit în cuvânt și s-a datat

lui cu trup și suflet. Iar un talent autentic răzbate în pofida tuturor obstacolelor efemere, obiective sau subiective. Deoarece după cum aflăm din prefața doamnei Dr. Claudia Slutu -Grama la volumul „Telerană”: „Viața, credea pe bună dreptate Steliana Grama, este perioada dată omului pentru perfecțiune” (7 mai 1992). În acel an când a scris aceste cuvinte, care au fost și un deziderat al ei, un credo, dacă dorim, terminase clasa a XI-a și susținuse admiterea la Universitatea de Stat, Facultatea de Jurnalism. Ea publicase deja poezie, proză și dramaturgie în mai multe ediții periodice din Republica Moldova: *Știința, Tânărul Leninist (azi Florile Dalbe), Femeia Moldovei, Tinerimea Moldovei, Columna, Literatură și arta, Glasul Națiunii, Moldova, Făclia, Viața satului*, precum și în ediții din România: *Tineretul liber, Azi* etc.

În acel an, 1992, după cum afirma Claudia Slutu-Grama. „Era la „primul examen”, când voia să-și scoată în lume o plachetă de versuri adolescente, căci simțea responsabilitatea clipei, după cum nota în poezia „Sunt la primul examen”: „...Sunt la primul examen - / Viitor, Trecut și Prezent. / Sunt la primul

examen. / Când soarele râde prin geam. / Sunt la primul examen - / Glie, Limbă și Neam...”. Sunt, de fapt, voi continua gândul acestor versuri, noțiuni sau cuvinte emblematice pentru descifrarea întregii creații stelienene sau „gramienene”, dacă ar fi să-l citez pe Tudor Palla-di, reputatul critic, de altfel, devotat operei acestei poete.

Deci, Steliana, în 1992, și-a adunat versurile publicate până atunci în ediții periodice, pe parcursul a patru ani - 1988-1992, și a prezentat mai întâi manuscrisul scriitorilor Nicolae Dabija și Iulian Filip, care au scris și două avize-recenzii „foarte binevoitoare...”, după cum afirmă mama poetei (avize incluse și în volumul „Telerană”, apărut în 2011.)

Și cititorii noștri au așteptat 19 ani până manuscrisul a văzut lumina zilei sau mai degrabă lumina tiparului, adică girul editorilor. Dar Steliana atunci n-a disperat, își continua studiile, frecventa cenenclurile și

în fiecare zi „învăța din nou a trăi. Și a crea, a scrie...”. De altfel, în poezia „Mi-ar fi de-ajuns”, dedicată scriitorului Dumitru Matcovschi, inclusă în volumul apărut postum, ea confirmă cele spuse de mama ei: „... Mi-ar fi de - ajuns / Să nu mai caut / Al Vieții Marele Răspuns. / Mi-ar fi de - ajuns / Să fiu precum ceilalți. / Mi-ar fi de-ajuns ... / Dar nu, nu mi-i de-ajuns” (22 noiembrie 1989). Iar în altă poezie: „Stea căzătoare” ea profetic scoate la iveală dragostea sa pentru părinți și faptul că a avut noroc de niște părinți care i-au urmat cauza, având grijă permanent de creația ei, și ca ea să fie perpetuată și după trecerea ei în alt tărâm. Cităm inițial din începutul poeziei „Stea căzătoare”: „O stea a căzut, / Și eu m-am temut / Să nu fie Steaua / Părinților mei”. Și finalul poeziei:

ziei: „...Vecia -i un joc. / Eu rog să am parte / Prin Viață și Moarte / De visuri și stele / Și un pic de noroc!” (27 august 1990, Râșcova).

Cu adevărat, Steliana Grama a avut parte de toate în scurta ei viață pământească. În special, de talent și muncă asiduă întru cuvânt. Și roadele nu s-au lăsat multășteptate. După patru ani de la încercarea de a publica prima sa carte, iată că în 1996 îi apare, la București, volumul „Tratat de Tanatofobie”, la editura „Univers Enciclopedic”. Apoi, în 1998, la editura „Civitas”, Chișinău, volumul „Rezervația de meteoriți”, care a obținut Premiul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și al Fundației „JAS GROUP”. După care, în 2001, la Timișoara, este editat volumul „Pubela din Calea Lactee” și, în 2003, tot la Timișoara, îi apare cartea de rondeluri „Surogat de iluzii”. Iar în 2006 sunt editate trei cărți, una de fapt, fiind o reeditare.

Așa se face că pe primele cărți editate ale Stelianeii Grama ea mi-a acordat autografe, atunci când au fost lansate și i-am solicitat de interviuri pentru Radio Moldova, activând pe atunci, în cadrul studioului pentru tineret „Modern-club - 805”. După care am avut ocazia să-mi fie acordate două autografe încă pe două cărți de-ale Stelianeii, concepție, selecție și îngrijire - doamna Claudia Slutu- Grama. Astfel, obținând un record de autografe din creația unui autor. Dar să le luăm pe rând în ordinea consecutivă pentru a dezvălui de fapt o relație rodnică de colaborare pe parcursul mai multor ani. Steliana Grama reușind și la acest capitol să fie originală și sinceră. Primul autograf a fost metaforic vorbind, pe „stea”, adică pe un corp „ceresc” putem spune, în realitate a fost pe o carte cu genericul: „Rezervație de meteoriți”, Editura „Civitas”, 1998: „Excelențului jurnalist modern-clubist, D-lui A.V., cu urări de succese mari în carieră, prosperitate, fericire și emisiuni de valoare, bucurii, revelații, descoperiri de tineri genii literari și un cer plin de stele! Cu respect și recunoștință. Steliana, 3.X.98.” Al doilea autograf a urmat peste trei

ani, la fel, în toamnă, pe cartea deja de rondeluri „Pubela din calea lactee”, un generic iarăși de rezonanță cosmică: „Talentatului și operativului jurnalist al Radioului Național, dlui A.V., care e angajat permanent în descoperirea debutanților și în susținerea adevăratelor valori ale artei contemporane naționale, aceste rondelașuri, cu urări de perpetuă fericire, inspirație, sponsori și noroc! Rămân în așteptarea cărții dvs.! Cu recunoștință, pentru susținerea dvs. la „Modern-club - 805” - Steliana .18.IX.2001”. După cum se vede, ea nu se repetă, cu excepția unor urări inerente în cadrul autografelor. A urmat peste doi ani și al treilea autograf, tot în toamnă, pe o altă carte de rondeluri „Surogat de iluzii”: „Jurnalistului Radioului Național, dlui A.V., cel care m-a ajutat de la primii mei pași într-ale poeziei, cu eternă grațitudine și urări de multă fericire, inspirație, insistență sau rezistență (dacă am descifrat corect acest cuvânt n.m. A.V.) și noroc. Cu drag, Steliana .31.X.2003.”

După plecarea la „suratele” sale, adică la celelalte stele, de creația Stelianeii Grama s-a preocupat mama ei. Evident, cu susținerea soțului, doamna Claudia Slutu-Grama a editat mai multe cărți, printre care și „Curcubeul viselor”, pe care mi-a scris pe prima pagină următorul autograf: „Pentru dl. A.V.- o călătorie în lumea mirifică a Copilăriei Stelianeii... Claudia Slutu-Grama.7.XI.08”. Autografele sunt și pot fi diferite, în dependență de autor, de starea lui de spirit și alte circumstanțe. De exemplu, cel de-al doilea autograf al doamnei a fost pe cartea „Rană de stea” (Texte pentru cântece). Editura „Pontos”, Chișinău, 2009: „Pentru dl. A.V., Claudia Slutu Grama. 26.V.09. „Stelerana”, cum am zis parafrazând unul dintre volumele Stelianeii, apărut postum, rămâne a fi un crin sau floare de colț pe firmamentul literaturii noastre, deoarece, după cum susține și mama ei, doamna Claudia Slutu - Grama: „Poeta Steliana Grama luminează singular „între timp și nemoarte” prin opera sa.”

Andrei VIZIRU

INTERVIUL DE JOI

„Învăț nu pentru note, ci pentru că îmi doresc să devin cea mai bună versiune a mea”

INTERVIU CU **IRINA EMILIN**, STUDENTĂ ÎN ANUL I LA FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE, SPECIALIZAREA ENGLEZĂ – FRANCEZĂ A UPSC

(Continuare din pag. 3)

- Ai participat recent la Conferința științifică studențească „Probleme și soluții în știința contemporană”. Cum a fost această experiență pentru tine și ce ți-ai propus să transmiți prin lucrarea ta?

- Lucrarea mea s-a axat pe rolul colocățiilor în dezvoltarea fluentei și acurateței în limba engleză. Am evidențiat metode tradiționale și moderne de învățare, insistând asupra caracterului esențial al acestor structuri pentru dobândirea unor competențe lingvistice complexe. Am simțit că eforturile mele sunt apreciate și că vocea mea are un loc într-un spațiu dedicat reflecției și schimbului de idei. Această experiență mi-a întărit dorința de a contribui la dezvoltarea domeniului în care mă formez și mi-a oferit o perspectivă mai clară asupra pașilor pe care vreau să îi urmez în viitor.

- Ce semnifică pentru tine leadershipul în mediul academic?

- Înseamnă responsabilitate, implicare activă și capacitatea de a asculta, de a uni oamenii în jurul unor obiective comune. Înseamnă să fii un liant între colegi și profesori, să oferi sprijin, să motivezi și să reprezinți cu obiectivitate interesele celorlalți. Cred că un lider adevărat inspiră prin propriul exemplu și contribuie la crearea unui mediu academic incluziv și dinamic.

- Ce rol joacă pasiunea pentru arte și literatură în formarea ta ca viitor pedagog sau traducător?

- Ele reprezintă surse inepuizabile de inspirație, cunoaștere și reflecție, mă ajută să înțeleg în profunzime condiția umană, îmi oferă o perspectivă amplă asupra lumii și o sensibilitate aparte față de diversitate. În același timp, ca traducător, aceste pasiuni mă ajută să devin un adevărat mediator cultural, capabil să redau nu doar sensul literal al unui text, ci și nuanțele limbii, contextul cultural din spatele cuvintelor. Astfel, arta și literatura sunt adevărate instrumente care modelează felul în care comunic, predau și traduc, contribuind la o înțelegere mai profundă și la o comunicare de-a dreptul autentică.

- Ce sfat ai oferi absolvenților de liceu care doresc să aplice la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine?

- Să aibă curajul să-și urmeze cu adevărat chemarea sufletului.

Această facultate nu se rezumă doar la studiarea gramaticii și a vocabularului; este mult mai mult decât atât. Este o invitație deschisă către înțelegerea și explorarea lumii prin prisma limbilor străine și a culturilor diverse. Studiul limbilor este esențial pentru a construi punți de legătură între oameni din orice colț al lumii. De asemenea, să nu uita că limba este un instrument puternic prin care pot contribui semnificativ la evoluția societății, indiferent de profesia aleasă, nu doar în calitate de profesor sau traducător. Cunoașterea limbilor străine nu le va limita niciodată oportunitățile, ci le va deschide accesul către diverse domenii de dezvoltare profesională.

- Ai recomanda Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” viitorilor studenți?

- Pentru mine, Universitatea „Ion Creangă” înseamnă mult mai mult decât studii. Este un loc unde

mă simt susținută, încurajată și motivată să mă dezvolt. Profesorii sunt dedicați, colegii – prietenoși, iar atmosfera este caldă și deschisă. Aici am ocazia să cresc nu doar profesional, ci și ca om. De aceea aș recomanda această Universitate tuturor celor care vor să învețe într-un mediu prietenos și valoros.

- Mult succes, Irina, și te felicităm pentru un început atât de frumos și promițător!

A intervievat
Silvia TURCAN

EU SUNT VIITORUL EDUCAȚIEI

Consolidarea formării profesionale, prin activitatea practică, în perioada studenției

Mărturii ale studenților din cadrul UPSC

Alina DUȘCHINA,
anul II, Matematică
și informatică, FMTI

Sunt studentă la Facultatea de Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale, programul Matematică și Informatică, anul II. Este interesant faptul că am ajuns la UPSC tot ca rezultat al profesiei care mi-a fost oferită imediat după ce am terminat liceul. Am obținut nota 10 la examenul de Bacalaureat la matematică și am fost invitată de Direcția de Învățământ a orașului Cantemir, localitatea mea de baștină, să activez ca profesoară de matematică la gimnaziul „Alexandru Pușkin” din oraș. O condiție suplimentară era să-mi continui studiile la UPSC. Așa am ajuns să lucrez deja de doi ani ca profesoară (cu o pauză de un semestru, în care am participat la programul UGRAD în SUA). De asemenea, de un an și jumătate colaborez cu compania Examen.md ca tutore de matematică. Cea mai dificilă parte este să-mi stabilesc prioritățile corect pentru a progresa atât la locurile de muncă, cât și la universitate. Mai ales în primele săptămâni eram extrem de epuizată — eram obișnuită să învăț foarte bine, însă predatul este cu mult mai solicitant. Cu timpul, am reușit să-mi gestionez mai bine energia și să evit epuizarea în timpul orelor. Sunt foarte recunoscătoare că profesorii și conducerea facultății mele au dat

dovadă de înțelegere față de faptul că două zile pe săptămână le dedic școlii unde predau. În același timp, un management al timpului bine organizat m-a ajutat să rămân „on top of things” — să am note bune la universitate și, în același timp, să predau cu grijă și dedicare. Totuși, „combustibilul” meu principal în toate aceste situații, mai ales în momentele dificile, a fost motivația și dragostea profundă pentru predare și pentru disciplină pe care o predau — matematica. Chiar și în cele mai grele zile, bucuria pe care o simt când predau îmi dă o energie imensă, care mă face să simt că pot continua la nesfârșit.

Cred că alegerea de a lucra sau nu în timpul studenției ține de fiecare student în parte. Un job este, până la urmă, o responsabilitate în plus căreia trebuie să-i acorzi timp și atenție. Este important de menționat că aspectul financiar nu ar trebui să fie principalul motiv, este esențial să-ți placă activitatea pe care o alegi. Eu le-aș recomanda studenților să încerce să lucreze treptat încă din timpul facultății. În zilele noastre, teoria nu mai este la fel de apreciată, precum practica și experiența — lucru evident dacă ne uităm la tendințele actuale ale pieței muncii. Oricâtă teorie ai învăța la universitate, cu adevărat începi să stăpânești o meserie doar atunci când ești încadrat în câmpul muncii. De asemenea, este o modalitate bună de a verifica dacă drumul ales este cu adevărat cel potrivit, evitând situațiile în care termini licența și descoperi abia atunci că nu-ți place domeniul ales. Personal, mă consider norocoasă că am nimerit în domeniul educației și că îl iubesc din tot sufletul. În final, orice experiență este valoroasă, nu doar pentru stabilitatea financiară pe care o poate oferi, ci și pentru satisfacția profesională profundă pe care o aduce.

Alina-Maria ȚURCANU,
anul IV, programul
Limba engleză
și germană, FLLS

Anul acesta mi-am încheiat studiile de licență la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, programul *Limba engleză și limba germană*, în cadrul UPSC. De aproape un an sunt și profesoară de germană la Centrul Cultural German *Akzente* (Goethe-Zentrum Chișinău). E o școală de germană, dar și cel mai activ promotor al limbii și culturii germane în Republica Moldova. E un centru cu care mă identific în totalitate, mă simt extrem de bine acolo unde e miezul limbii și culturii germane. Pentru mine organizarea, planificarea atentă și minuțioasă a timpului este o prioritate. Îmi stabilesc obiective clare pentru săptămână și îmi rezerv momente speciale dedicate exclusiv studiului. În același timp, activitatea academică și profesională se completează perfect. Ceea ce învăț la universitate, aplic la orele pe care le predau. Învăț de la cei mai buni

În contextul provocărilor actuale ale pieței muncii, alegerea între dedicarea exclusivă studiilor universitare și acumularea experienței profesionale devine o dilemă tot mai frecventă în rândul tinerilor. Pentru studenții Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, integrarea practică încă din timpul facultății reprezintă o oportunitate strategică de dezvoltare personală și profesională. În acest material, trei studenți de la diferite programe de studii împărtășesc motivațiile, dificultățile și beneficiile concrete ale implicării lor active în domeniul educației încă din timpul anilor de studiu, oferind astfel o perspectivă autentică asupra echilibrului dintre teorie și practică.

în domeniu la lucru și la universitate. Am avut și norocul să am la universitate cea mai tare profesoară de germană. Doamna Iuliana Tiosa este, pentru mine, un model de învățare calitativă a limbii, dar și de organizare eficientă. A fost mereu deschisă să-mi răspundă la orice întrebare ivită pe parcursul lecțiilor pe care le predam. Asta m-a ajutat enorm. Simt cum timp de un an de lucru am învățat într-un mod accelerat, la viteză maximă.

Consider că este foarte important ca un student să înceapă activitatea în domeniul în care studiază încă din perioada studenției. Experiența practică îl ajută să înțeleagă mai bine teoria, să înțeleagă dacă domeniul ales i se potrivește cu adevărat și să-și dezvolte abilități esențiale care nu se învață întotdeauna din cărți. În plus, lucrul în domeniu creează oportunități de networking. Cunoști specialiști buni și pui fundamentul carierei tale. Mi se pare extrem de important, mai ales pentru studenții la pedagogie, nimic nu se compară cu toate cunoștințele primite atunci când practici profesia cât mai devreme. Sunt niște lecții foarte prețioase. Aș recomanda studenților să înceapă să predea familiei, prietenilor. Să le ofere niște lecții regulat. Așa crește încrederea în sine și te obișnuiești cu o „audiență” care va fi înlocuită ulterior de o clasă de elevi. Te simți mult mai pregătit pentru stagiul de practică, dar și pentru un eventual job în domeniu. În plus, Learning Pyramid arată că memorăm mai mult de 90% din materie atunci când îi învățăm pe alții. Deci, dacă aveți frați mai mici, părinți dornici de învățare sau prieteni curioși, foc la ghet!

Carmen-Emilia PÎNZARU,
anul II, Psihopedagogie
(cu frecvență), anul I
Psihopedagogie Specială
(frecvență redusă), FPPS

Activez în cadrul Direcției Studenți și Servicii Sociale a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Acest spațiu a devenit pentru mine mult mai mult decât un loc de muncă — este o comunitate vie, un mediu dinamic și formativ în care mă implic cu toată dăruirea. Rolul meu nu se rezumă la activități administrative, ci presupune contribuții constante la construirea și dezvoltarea unui climat universitar deschis, incluziv și prietenos. Prin organizarea unor evenimente culturale, sociale și educaționale, precum și prin promovarea voluntariatului și a implicării civice, am oportunitatea de a susține integrarea și dezvoltarea studenților din universitate. Această experiență mi-a oferit șansa de a-mi dezvolta competențe valoroase în domeniul comunicării, organizării,

leadershipului și lucrului în echipă — competențe esențiale pentru orice profesionist aflat în formare. Totodată, activitatea în cadrul Direcției m-a ajutat să conștientizez cât de esențial este ca fiecare student să fie valorificat, sprijinit și încurajat să se implice activ în viața universitară. Această convingere profundă m-a determinat să devin membră a Senatului Studențesc și, ulterior, să preiau cu responsabilitate funcția de Președintă. În această poziție, am avut ocazia de a contribui activ la dezvoltarea vieții studențești, de a iniția proiecte relevante pentru colegii mei, de a crea contexte de dialog între studenți și conducerea instituției și de a construi punți reale între nevoi, idei și soluții.

Pe lângă activitatea desfășurată în cadrul universității, îmi dedic o parte semnificativă a timpului lucrului cu copiii, domeniu care reprezintă o prioritate și o direcție esențială în formarea mea profesională. Mă implic activ în susținerea dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a fiecărui copil, într-un mediu educațional empatic și stimulant, în care învățarea este un proces reciproc și continuu. Lucrez atât cu copii cu dezvoltare tipică, cât și cu copii cu cerințe educaționale speciale, fiecare dintre aceștia necesitând o abordare diferențiată, adaptată particularităților individuale. Activitățile desfășurate includ exerciții de stimulare cognitivă, jocuri interactive pentru dezvoltarea limbajului, atenției, memoriei și gândirii logice, dar și activități ludice care vizează motricitatea

fină și grosieră. În același timp, acord o atenție sporită dezvoltării socioemoționale, creând un cadru securizant, încurajator și bazat pe respect reciproc, în care fiecare copil se simte acceptat, valorizat și susținut. Este o experiență plină de satisfacții să urmărești procesul de dezvoltare și creștere al copiilor cu care lucrez. Observarea progresului lor, fie el cognitiv, emoțional sau social, reprezintă o sursă continuă de motivație și inspirație. A fi alături de acești mici pași în formarea lor înseamnă a contribui direct la modelarea unor indivizi echilibrați, autonomi și încrezători în propriile forțe.

Lucrând cu copiii cu dezvoltare tipică, aplic principiile și metodele învățate în cadrul programului de studii „Psihopedagogie”, pe care îl urmez la forma de învățământ cu frecvență — fiind, în prezent, studentă în anul II. Acest program mi-a oferit o bază solidă de cunoștințe privind particularitățile psihopedagogice ale copilului, metodele moderne de intervenție educațională, proiectarea didactică diferențiată și tehnicile de susținere a progresului școlar. Aceste instrumente teoretice și practice îmi permit să intervin eficient și personalizat, adaptând demersul educațional la nevoile specifice ale fiecărui copil. Concomitent, experiența practică în lucrul cu copii cu cerințe educaționale speciale este susținută de parcursul academic din cadrul programului de Psihopedagogie Specială, pe care îl urmez la forma de învățământ cu frecvență redusă,

fiind în anul I. Cunoștințele dobândite aici sunt esențiale pentru a înțelege mai profund tipologiile dezvoltării atipice și pentru a aplica strategii specifice de intervenție: tehnici de stimulare senzorială, metode alternative și augmentative de comunicare, precum și practici educaționale incluzive, orientate spre dezvoltarea autonomiei și adaptarea socială.

Planificarea riguroasă, prioritizarea corectă a sarcinilor și, mai ales, motivația profundă de a fi un profesionist competent, mă ajută să mențin un echilibru între cele două dimensiuni ale vieții mele. Timpul este o resursă prețioasă, dar și flexibilă, atunci când știi de ce faci ceea ce faci. Îmi organizez activitățile cu responsabilitate, iar fiecare oră dedicată studiului, muncii sau voluntariatului devine o investiție în dezvoltarea mea personală și profesională. Așadar, nu simt că trebuie „să aleg” între studii și activități profesionale, ci mai degrabă că trăiesc un proces de formare coerent și viu, în care fiecare experiență adaugă sens și profunzime drumului meu.

Consider că este fundamental ca un student să se implice activ în domeniul său de formare încă din perioada studenției. Această apropiere timpurie de realitatea profesională nu doar că oferă o perspectivă aplicată asupra cunoștințelor teoretice, ci și facilitează o înțelegere profundă și autentică a parcursului profesional pe care îl alege. Astfel, teoria prinde viață, devenind un instrument viu și adaptabil în fața provocărilor concrete. Eu susțin

cu o mare convingere că tinerii nu ar trebui să amâne începutul contactului cu domeniul lor de studiu, căci fiecare moment dedicat implicării active este o investiție prețioasă în viitorul lor profesional. Cu cât această legătură se stabilește mai devreme, cu atât tranziția de la student la specialist devine un proces firesc, echilibrat și înrădăcinat în experiență, responsabilitate și reflecție continuă.

Campania „Eu sunt viitorul educației” evidențiază rolul esențial al practicii pedagogice în formarea viitorilor dascăli. Experiențele concrete ale studenților UPSC arată că integrarea timpurie în activitățile educaționale completează și consolidează cunoștințele teoretice, dar și modelează competențele profesionale necesare unei cariere didactice de succes. Prin acest demers, se conturează o generație de pedagogi responsabili, pregătiți să răspundă provocărilor unui sistem educațional în continuă schimbare. Astfel, campania devine un apel la investiția strategică în viitorul educației, prin susținerea și dezvoltarea resursei umane care va scrie următoarea filă a învățământului moldovenesc.

Pentru conformitate,
Valeria JIDRAȘ

„NECESITATEA DEZVOLTĂRII INTELIGENȚEI EMOȚIONALE LA ELEVI”

„80% din succesul unui adult vine din inteligența emoțională.

Daniel Goleman

În ziua de astăzi, auzim tot mai des această îmbinare de cuvinte „inteligența emoțională”. Cauza acestui fenomen ar fi necesitatea omenerii de a-și putea gestiona emoțiile și a se dezvolta în armonie cu sine însuși și cu ceilalți. A fi inteligent emoțional este o oportunitate de a ne dezvolta eficient și a ne crea un viitor de succes. După cum afirma Daniel Goleman, în lucrarea sa Inteligența emoțională: „Da, emoțiile și sentimentele au un rol covârșitor în societate. Mai mult, ele pot fi controlate, transformate și canalizate astfel încât să ne împlinim spiritual, profesional și familial.” Astfel, în unele instituții de învățământ se studiază disciplina opțională *Inteligența emoțională în comunicare*, care pe lângă capitolul Inteligența emoțională studiază și arta oratorică, crearea unui discurs de succes, struc-

Elena CĂRUȚĂ,
master în psihologie, psiholog,
grad didactic I, Liceul Teoretic
„M. Sadoveanu”, mun. Chișinău

tura dezbaterilor ș.a. Acest curs l-am desfășurat cu elevii din clasele gimnaziale și evident că este binevenit pentru elevi, deoarece învață cum să-și gestioneze emoțiile în public, cum să țină un discurs bine gândit și structurat, cum să prezinte argumentele privind o motiune sau alta. Aceste abilități vor ajuta viitorii tineri să pledeze pentru o autodezvoltare profesională și să devină buni antreprenori și nu doar.

De asemenea, inteligența emoțională poate fi antrenată și prin intermediul activităților dezvoltative realizate și de către psihologul școlar. Fiind psiholog școlar am realizat o programă de dezvoltare personală de grup pentru elevii claselor gimnaziale ce poartă aceeași denumire de „Inteligența emoțională”, care ajută elevii să-și identifice emoțiile, cauzele acestora și să învețe a le gestiona. Acest program a fost creat pentru elevi, deoarece, în ultima perioadă,

din observațiile realizate asupra elevilor de la treapta gimnazială, am identificat o capacitate scăzută de gestionare a emoțiilor în diverse situații.

De asemenea, impactul telefoanelor mobile asupra elevilor a dus la micșorarea nivelului de empatie, ceea ce creează dificultăți de relaționare atât cu semenii, cât și cu maturii, mai ales cu părinții și profesorii.

De aceea, am decis ca acest program „Inteligența emoțională” să aducă elevilor cunoașterea și

voltarea celor 5 componente a inteligenței emoționale: conștientizarea emoțiilor, auto-controlul, motivarea personală, empatia și gestionarea relațiilor interpersonale.

De asemenea, acest program dezvoltă la elevi abilități de exprimare a emoțiilor în diferite contexte și identifică ce emoții au ceilalți pentru a putea deveni empatici cu alte persoane. Inițial ședințele se încep cu stabilirea unor principii de relaționare în grupul de elevi. Aceste principii sunt foarte importante pentru desfășurarea activităților într-o atmosferă echitabilă și echilibrată. Orice ședință începe cu o activitate de identificare a stării emoționale a elevilor utilizând diverse cartonașe cu emoții sau alte tehnici. Am realizat și un set de cartonașe cu animale ce prezintă diverse emoții și am observat că elevilor le revine foarte ușor prin intermediul lor să-și identifice propriile emoții.

O altă tehnică interesantă este exprimarea emoțiilor prin culori și localizarea acestora în corpul uman. Acest moment face ca elevii să conștientizeze mai bine cum se manifestă emoțiile lor și totodată să vizualizeze cum și-ar dori să fie localizate aceste emoții în corpul lor.

Evident pentru dezvoltarea unor abilități în sfera inteligenței emoționale sunt necesare minim 10 ședințe de dezvoltare personală, căci una este să înțelegi semnificația unei noțiuni și alta este să dobândești anumite deprinderi în acest sens. Astfel, ședințele individuale sau în grup devin suport pentru elevi în a se dezvolta, transforma și a deveni o versiune mai bună a sa.

Niciodată nu este târziu să faci o schimbare în viața ta, mai ales, să tinzi mereu spre dezvoltare personală, căci aceasta păstrează și menține sănătatea mintală și te ajută să devii inteligent emoțional!

„O conștientizare mai adâncă a emoțiilor și un control mai eficient a lor ar putea determina un progres în evoluția speciei umane.”

Tom Butler

înțelegerea emoțiilor personale, precum și a celorlalți, și modalități constructive de exprimare și gestionare a acestora.

Acest curs este, în special, pentru organizarea procesului de învățare în mod interactiv, orientat nu atât spre acumularea de anumite cunoștințe, ci preponderent pe formarea unor deprinderi de viață, menite să îmbunătățească atitudinile, valorile și comportamentele subiecților educaționali. Scopul programei fiind dez-

Primul zbor începe împreună

La filiala Bălți a IPÎ Liceul Teoretic „Orizont” a avut loc recent un seminar dedicat părinților copiilor care se pregătesc să pășească în clasa I – o etapă plină de emoții, curiozitate și noi începuturi. Evenimentul a reprezentat o punte între familie și școală, o oportunitate de a aprofunda înțelegerea procesului educațional și, mai ales, de a construi o relație solidă între părinți și cadre didactice, în această etapă atât de importantă pentru copii.

Seminarul nu s-a limitat la a oferi simple informații tehnice, ci a creat un cadru deschis pentru reflecție asupra emoțiilor și așteptărilor care însoțesc începutul școlii. Tematica principală a fost ilustrată prin povestea simbolică „Primul zbor”, o metaforă plină de sensibilitate, unde fiecare copil este o pasăre curajoasă, pregătită să-și întindă aripile în fața unui nou orizont, iar părinții –

sprijinul constant, aripile puternice care îi ajută să se ridice și să zboare spre visurile lor.

Această imagine a fost atât de emoționantă încât a reușit să creeze un sentiment profund de unitate între toți participanții, întărind ideea că drumul spre succes începe întotdeauna cu încrederea și susținerea celor apropiați. În cadrul seminarului, au fost abordate cu multă grijă atât pregătirile

practice – cum ar fi organizarea ghiozdanului, planificarea zilei și stabilirea unui program – cât și pregătirea emoțională a copiilor. Părinții au înțeles că școala nu înseamnă doar acumulare de cunoștințe, ci și dezvoltare a abilităților socioemoționale, elemente esențiale pentru o integrare armonioasă în colectiv și o adaptare sănătoasă.

Partea practică a fost intensă și interactivă. Părinții au primit recomandări concrete despre cum să-și susțină copiii în gestionarea emoțiilor legate de începutul școlii: cum să le vorbească despre frici și emoții, cum să construiască un dialog deschis și cum să încurajeze autonomia și

încrederea în sine. Au fost dezbătute diverse scenarii – de la prima zi de școală, cu tot ce presupune aceasta, până la provocările care pot apărea pe parcursul anului școlar.

Un moment deosebit a fost cel al extragerii cuvintelor-simbol dintr-un bol. Fiecare părinte a primit un cuvânt – „curaj”, „răbdare”, „încredere”, „pasiune” – însoțit de un mesaj inspirațional menit să aducă un strop de liniște și motivație. Aceste mici daruri simbolice au fost primite cu emoție și au devenit pentru mulți un far care să lumineze zilele provocatoare ce vor urma.

Atmosfera seminarului a fost caldă, prietenoasă și plină de empatie. Părinții au schimbat impresii, și-au exprimat temeri și speranțe, iar împreună cu cadrele didactice au construit o viziune comună despre educație și dezvoltare. La final, au plecat mai uniți, mai încrezători și mai pregătiți să însoțească copiii în această călătorie plină de provocări și descoperiri.

Clasa I este o călătorie, iar fiecare călătorie e mai frumoasă când o începem împreună.

Svetlana CUCOȘ,
învățătoare, IPÎ Liceul
Teoretic „Orizont”, Bălți

Copiii și condițiile de viață în Republica Moldova

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova a publicat recent un set amplu de date care conturează profilul gospodăriilor cu copii și evidențiază multiplele provocări cu care acestea se confruntă în anul 2024. Dincolo de cifre și procente, aceste informații reflectă realitățile sociale și economice care influențează direct condițiile de educație și dezvoltare ale copiilor din țară. Pentru profesori, decidenți și toți cei implicați în domeniul educației, înțelegerea profundă a acestor condiții este vitală pentru a adapta și a formula politici educaționale incluzive și eficiente. Astfel, analiza detaliată a veniturilor, structurii familiale, accesului la resurse și riscurilor sociale devine un instrument indispensabil în construirea unui mediu educațional echitabil, care să sprijine fiecare copil să-și atingă potențialul.

Structura și dimensiunea gospodăriilor cu copii: mediul urban versus rural

În anul 2024, datele statistice arată că peste un sfert din gospodăriile din Republica Moldova, respectiv 26,8%, au în întreținere copii. Acest segment esențial al populației pune în lumină dinamica familială, oferind o perspectivă relevantă asupra nevoilor educaționale și sociale. Analizând structura acestor familii, observăm că aproape jumătate dintre ele – 48,4% – au un singur copil, fapt ce indică o tendință spre familii mici. În paralel, familiile cu doi copii reprezintă un procent semnificativ, 37,3%, iar familiile numeroase, cu trei sau mai mulți copii, alcătuiesc 14,3% din total.

Un aspect remarcabil al acestor date este diferența clară între mediul urban și cel rural.

Gospodăriile cu trei sau mai mulți copii sunt concentrate preponderent în mediul rural, unde acestea reprezintă aproape 72% din totalul familiilor numeroase. Această particularitate relevă o realitate importantă: ruralitatea este dominată de familii mai mari, ceea ce implică un complex de provocări specifice legate de accesul la educație de calitate, resursele disponibile și servicii sociale. Pentru factorii de decizie și specialiștii din domeniul educației, înțelegerea acestor diferențe este esențială în scopul adaptării strategiilor și sprijinirii echitabile a tuturor categoriilor de familii.

Tipurile de gospodării și provocările lor

Majoritatea gospodăriilor cu copii păstrează structura tradițională a familiei, formate din cupluri, acestea reprezentând 61,5% din total. Cu toate acestea, aproape un sfert – 27,9% – din aceste gospodării sunt alcătuite din mai multe nuclee familiale, ceea ce reflectă existența unei structuri familiale extinse, caracteristică pentru anumite zone și contexte sociale. Un capitol aparte îl reprezintă gospodăriile monoparentale, care constituie 10,5% din totalul familiilor cu copii.

Este demn de remarcat faptul că, în mediul urban, procentul gospodăriilor monoparentale este semnificativ mai mare decât în rural, atinând 13%, în contrast cu doar 8% în zonele rurale. Această diferență evidențiază o realitate socială importantă: părinții singuri din orașe se confruntă cu provocări sporite, fiind nevoiți să îndeplinească concomitent rolurile de întreținători și educatori. Astfel, această categorie vulnerabilă necesită o atenție specială din partea factorilor de decizie, prin dezvoltarea unor politici și programe de sprijin adaptate nevoilor lor complexe.

Impactul migrației asupra gospodăriilor cu copii

Un fenomen care influențează profund viața gospodăriilor cu copii este migrația membrilor familiei peste hotare, fie în scopul găsirii

unui loc de trai mai confortabil, fie în căutarea unui loc de muncă stabil și mai bine plătit. Conform datelor statistice, 16% dintre gospodăriile cu copii au cel puțin un membru plecat în străinătate. Diferențele dintre mediul rural și cel urban sunt semnificative: în zonele rurale, această proporție urcă până la 22,7%, în timp ce în mediul urban doar 9,6% dintre gospodării se confruntă cu această realitate.

Analiza detaliată în funcție de numărul copiilor din familie demonstrează tendința că: în gospodăriile cu un singur copil, 37,5% dintre familii au membri plecați în străinătate; în cele cu doi copii, procentul crește ușor, ajungând la 40%; iar familiile cu trei sau mai mulți copii, doar 22,5% au membri plecați peste hotare. Această dinamică indică o complexitate în modul în care migrația afectează structura familială.

Plecarea membrilor familiei nu afectează doar stabilitatea financiară, ci are implicații profunde asupra echilibrului emoțional și a suportului educațional pe care copiii îl primesc acasă. Absența părinților sau a tutorelui principal poate crea un mediu vulnerabil, în care copiii sunt expuși unor riscuri crescute, iar calitatea educației și sprijinul emoțional devin deficitare. Astfel, migrația pentru muncă impune necesitatea unor intervenții adaptate pentru protejarea drepturilor și bunăstării copiilor din aceste familii.

Veniturile gospodăriilor cu copii

Veniturile disponibile ale gospodăriilor cu copii sunt, conform datelor recente, semnificativ mai mici comparativ cu cele ale gospodăriilor fără copii, fapt care influențează direct calitatea vieții și accesul la servicii esențiale, inclusiv educația. În medie, veniturile lunare pe persoană în familiile cu copii au fost de 4597,1 lei, ceea ce reprezintă aproape o treime mai puțin decât în gospodăriile fără copii, unde media este de 1,3 ori mai mare.

Sursa principală de venit în aceste gospodării rămâne activitatea salarială, care asigură 62,4% din totalul veniturilor. Pe lângă aceasta, prestațiile sociale contribuie cu 9,3%, în timp ce activitățile individuale non-agricole și agricole aduc împreună circa 11,4% (6,5% respectiv 4,9%). Un element esențial în susținerea economică a familiilor îl reprezintă transferurile financiare din străinătate, care au o pondere importantă, de 13,2%, evidențiind rolul remitențelor ca sursă stabilă de sprijin.

Datele arată, însă, că venitul mediu pe persoană scade semnificativ odată cu creșterea numărului de copii din gospodărie. Astfel, în familiile cu un singur copil, venitul mediu lunar pe persoană ajunge la 5600,9 lei, în timp ce în gospodăriile cu trei sau mai mulți copii acesta coboară drastic până la 2908,2 lei. Această discrepanță subliniază dificultățile crescândă cu care se confruntă familiile numeroase în asigurarea unui trai decent și, implicit, în accesul la educație de calitate pentru toți copiii.

Situația financiară precară a acestor familii limitează posibilitățile de a investi în dezvoltarea educațională a copiilor, afectând astfel egalitatea de șanse și perspectivele viitoare ale tinerilor.

Consum alimentar diferit între mediile urban și rural

Consumul alimentar în gospodăriile cu copii arată diferențe clare între mediul urban și cel rural, influențând semnificativ calitatea nutriției și, implicit, sănătatea și dezvoltarea copiilor. În zonele urbane, familiile consumă mai multe produse bogate în proteine, esențiale pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a celor mici. Astfel, consumul mediu lunar pe persoană este de 4,4 kilograme de carne și 16,1 litri de lactate, depășind cu mult cantitățile înregistrate în mediul rural, unde consumul se ridică la 3,8 kilograme de carne și 15,1 litri de lactate.

În plus, consumul de ouă, o altă sursă importantă de proteine, este mai ridicat în orașe, cu o medie de 17,6 bucăți pe lună, comparativ cu 15,6 în mediul rural. Pe de altă parte, gospodăriile din mediul rural manifestă o preferință pentru produsele de panificație, consumând în medie 8,6 kilograme pe lună, față de doar 7 kilograme în mediul urban.

Aceste variații în tipurile și cantitățile de alimente consumate pot avea un impact direct asupra stării de sănătate a copiilor, asupra energiei disponibile pentru activitățile zilnice și, nu în ultimul rând, asupra rezultatelor lor școlare. Nutriția deficitară sau dezechilibrată poate conduce la dificultăți de concentrare și performanțe academice scăzute, fapt ce subliniază necesitatea elaborării unor politici alimentare diferențiate, care să răspundă specificităților și provocărilor fiecărui mediu de viață.

Decalajul condițiilor de trai

Condițiile de trai ale gospodăriilor cu copii reflectă cu acuratețe inegalitățile profunde dintre mediul urban și cel rural, în special în ceea

ce privește accesul la utilitățile de bază, esențiale pentru o viață decentă și sănătoasă. În orașe, aproape toate gospodăriile care cresc copii beneficiază de facilități moderne: apeductul este prezent în proporție de 98,8%, canalizarea în 98,3% dintre cazuri, iar 96,4% dintre locuințe au baie sau duș instalat. În plus, accesul la gaze naturale prin rețea este o realitate pentru 88,6% dintre familiile urbane, fapt ce contribuie la confortul și siguranța în timpul sezonului rece.

Situația în mediul rural este, însă, mult mai dificilă. Aici, accesul la aceste servicii esențiale este substanțial limitat: doar 88,7% dintre gospodării dispun de apeduct, 81% au canalizare, iar condițiile igienico-sanitare sunt mai precare, doar 65,2% având baie sau duș în locuință. Accesul la gaze naturale este extrem de redus, cu doar 41,8% dintre familii conectate la rețea, ceea ce înseamnă că o mare parte din populația rurală se bazează pe surse alternative, mai puțin sigure sau eficiente.

Aceste diferențe nu influențează doar nivelul confortului cotidian, ci și condițiile în care copiii își desfășoară activitatea educațională în mediul familial. Lipsa unor utilități esențiale poate afecta capacitatea de concentrare, sănătatea și chiar accesul la învățământ online, care devine tot mai important în contextul dezvoltării digitale și al diversificării metodelor educaționale.

Percepția asupra nivelului de bunăstare

Majoritatea gospodăriilor cu copii, în proporție de aproximativ 83%, au raportat că în anul 2024 nu au înregistrat schimbări semnificative în nivelul lor de bunăstare comparativ cu anul precedent. Această stabilitate aparentă ascunde însă o realitate mai complexă, deoarece un procent important, de 12,6%, a perceput o înrăutățire a situației lor materiale. Doar un mic segment, 4,4% dintre gospodării, au sesizat o ameliorare a condițiilor de trai. În ceea ce privește necesitățile financiare, pentru a acoperi minimul de bază, fiecare persoană dintr-o gospodărie cu copii are nevoie, în medie, de 3516,7 lei lunar. Totuși, pentru a asigura un trai decent, care să includă nu doar supraviețuirea, ci și posibilitatea unei dezvoltări sănătoase și acces la educație, această sumă trebuie să urce până la aproape 7000 de lei pe lună per persoană.

Acest decalaj între veniturile reale și necesitățile minime afectează direct capacitatea familiilor de a

oferi copiilor condiții optime pentru studiu, recreere și creștere. În acest context, problemele sociale și economice devin bariere majore în calea accesului la educație de calitate și pot contribui la perpetuarea inegalităților.

Sărăcia în rândul copiilor

Unul dintre cei mai alarmanți indicatori statistici ai anului 2024 este rata sărăciei absolute, care a atins un nivel îngrijorător de 33,6% la nivel național, marcând o creștere cu două puncte procentuale față de anul precedent. Această tendință negativă se reflectă în mod direct și în situația copiilor, pentru care rata sărăciei absolute a crescut chiar mai accentuat, cu 3,4 puncte procentuale, semnând o amplificare a vulnerabilității celor mai tineri membri ai societății. Deosebit de gravă este situația în mediul rural, unde aproape jumătate dintre copii – 46,6% – trăiesc în sărăcie absolută, în contrast cu doar 18,6% în mediul urban.

Această disproporție evidențiază o realitate dură: sărăcia rurală devine un obstacol major în calea accesului copiilor la o educație de calitate, la servicii medicale adecvate și la oportunități reale de dezvoltare personală și profesională.

Educația copilului în cifre:

Tendențe și realități în 2024

Sistemul educațional destinat copiilor din Republica Moldova reflectă, în 2024, atât consolidări, cât și provocări. Educația timpurie este asigurată de 1469 de instituții, dintre care peste trei sferturi activează în mediul rural. Deși infrastructura rămâne solidă, numărul copiilor înscriși este în ușoară scădere – 127,2 mii la finele anului, cu 2,4 mii mai puțini decât în 2023. Distribuția pe vârste confirmă concentrarea în grupele preșcolare, iar datele evidențiază un grad mai ridicat de aglomerație în mediul urban (91 copii la 100 de locuri) față de cel rural (59).

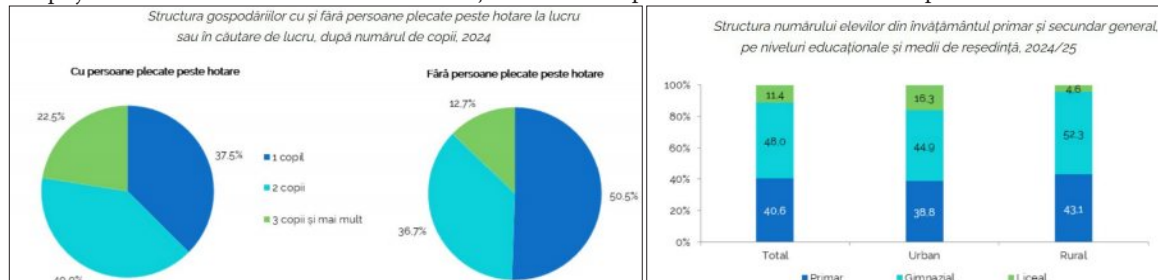
În învățământul primar și secundar general, cele 1185 de instituții au găzduit 335,1 mii de elevi. Majoritatea învață în gimnazii (48%), iar fetele continuă să fie majoritare la nivel liceal. Remarcabilă este și creșterea numărului de elevi cu cerințe educaționale speciale integrați în școlile generale – 11,8 mii în total, dintre care aproape 68% sunt băieți.

Educația nonformală își menține atractivitatea: peste 23 de mii de copii au frecventat școli de muzică și arte, iar alte zeci de mii au participat la activități creative și tehnice organizate de centre specializate. În ciuda scăderii utilizatorilor activi, bibliotecile pentru copii compensează prin prezența online, înregistrând o creștere de peste 25% a vizitatorilor digitali.

Concluzii

Datele statistice publicate de Biroul Național de Statistică oferă o imagine complexă și detaliată asupra situației familiilor cu copii din Republica Moldova, relevând diferențe profunde între mediul urban și cel rural în ceea ce privește veniturile, condițiile de trai și riscurile sociale.

Astfel, sprijinirea familiilor vulnerabile, adaptarea curricula și serviciilor educaționale la nevoile reale ale copiilor din diverse medii, dar și promovarea unei alimentații sănătoase în școli și comunități devin priorități esențiale. Doar prin integrarea acestor elemente în strategiile naționale și locale se pot crea condiții echitabile și optime pentru dezvoltarea copiilor, asigurând astfel un parcurs educațional de calitate.

Copiii, părinții și educatorii s-au reunit în jurul poveștilor la ReadFest

La 21 iunie 2025, Curtea Muzeului Național de Istorie s-a transformat într-un spațiu vibrant dedicat lecturii și imaginației, găzduind ReadFest, un eveniment organizat de UNICEF în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Culturii. Manifestarea, desfășurată în cadrul Lunii Parentalității, a avut drept scop promovarea lecturii interactive ca instrument esențial în dezvoltarea armonioasă a copiilor, valorificând puterea poveștilor de a cultiva curiozitatea, empatia și respectul, piloni fundamentali pentru un viitor echitabil și incluziv.

La eveniment au participat sute de copii, părinți, cadre didactice și reprezentanți ai autorităților publice, care s-au bucurat de o serie de activități variate: sesiuni interactive de lectură, ateliere creative de desen și dicție, dar și momente de conectare în jurul cărților. Copiii au adus la viață personajele preferate prin activități artistice, iar sărbătoarea s-a încheiat cu un spectacol de teatru cu păpuși, menit să stimuleze imaginația și pasiunea pentru lectură. La final, fiecare copil a primit cadou o carte, pentru a continua acasă această experiență valoroasă împreună cu familia.

ReadFest face parte din programul național „Citește-mi 100 de povești”, lansat în aprilie 2025 de UNICEF, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării, Asociația OvidiuRo și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Acest proiect ambițios își propune să creeze în întreaga țară „insule de lectură” în grădinițe – spații special amenajate pentru citit și ascultare de povești, atât în interior, cât și în aer liber, pentru a face lectura un obicei accesibil și plăcut pentru copiii mici.

Până în prezent, programul a facilitat distribuirea a peste 26.000 de cărți către aproximativ 1.200 de grădinițe din toată țara, inclusiv 150 Centre de Resurse educaționale, oferind astfel oportunități reale de învățare timpurie pentru circa 110.000 de copii. Alte 60.000 de volume urmează să fie livrate în lunile următoare, datorită sprijinului generos al guvernelor Regatului Unit și

Statelor Unite ale Americii, consolidând astfel accesul la resurse educaționale de calitate.

Ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a evidențiat în intervenția sa importanța lecturii timpurii menționând faptul că cititul împreună cu un adult atent reprezintă una dintre cele mai simple și eficiente metode de a susține dezvoltarea copiilor încă din primii ani de viață. El a subliniat că o carte deschisă în fața unui copil înseamnă mult mai mult decât cuvinte rostite, înseamnă afecțiune,

conexiune și proces continuu de învățare. În plus, ministrul a reafirmat misiunea Ministerului Educației și Cercetării de a face din accesul la lectura timpurie o prioritate națională, recunoscând impactul profund pe care îl au acești pași timpurii asupra formării viitorilor adulți.

La rândul său, Maha Damaj, reprezentanta de Țară UNICEF în Moldova, a explicat că un copil care citește zilnic în familie aude cu un milion de cuvinte mai mult față de un copil cărui nu i se citește înainte de începerea școlii. Ea a subliniat faptul că cea mai intensă dezvoltare a creierului are loc înainte de vârsta de trei ani,

ceea ce face ca fiecare moment petrecut citind să fie neprețuit. Potrivit reprezentantei UNICEF, programul „Citește-mi 100 de povești” nu se rezumă doar la distribuirea de cărți, ci creează momente prețioase, din ce în ce mai rare într-o lume dominată de tehnologie, când părinții, educatorii și copiii petrec timp împreună, întorc paginile, privesc imaginile și pun întrebări.

De asemenea, ministrul Culturii, Sergiu Prodan, a remarcat că ReadFest reprezintă un exemplu concret al colaborării fructuoase dintre sectorul cultural și cel educațional în sprijinul copilăriei timpurii. El a explicat că biblioteca publică devine astfel un spațiu incluziv, deschis pentru toți copiii, inclusiv pentru cei din comunitățile vulnerabile, unde educația și cultura se împletesc pentru a stimula imaginația și dorința de cunoaștere. De asemenea, ministrul a evidențiat faptul că prin organizarea webinarilor pentru educatori și evenimentelor pentru părinți și copii, biblioteca joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor de la cele mai fragede vârste.

Programul „Citește-mi 100 de povești” include și un important segment de formare profesională pentru cadrele didactice și man-

geriale din grădinițe. Până acum, aproximativ 650 de educatori și lideri din întreaga țară au beneficiat de sesiuni de instruire susținute de Asociația OvidiuRo. În cadrul acestora, participanții au explorat rolul lecturii în dezvoltarea emoțională, cognitivă și socială a copiilor, au învățat cum să amenajeze spații atractive de lectură în grădinițe și au primit recomandări privind alegerea cărților potrivite pentru diferite grupe de vârstă. De asemenea, au fost dezbătute metode eficiente de implicare a familiilor în activitatea de citit, astfel încât lectura să devină un obicei zilnic și o punte solidă între educatori, copii și părinți.

Prin această inițiativă, lectura nu mai este doar o activitate educațională, ci devine un liant care întărește relațiile între generații, stimulează creativitatea și formează la copii deprinderi esențiale pentru succesul lor viitor, cum ar fi empatia și gândirea critică.

Campionatul Școlilor și Cluburilor Sportive 2025 și-a desemnat câștigătorii

Campionatul Școlilor și Cluburilor Sportive, ediția 2025, s-a încheiat cu premierea a șase instituții din Republica Moldova, recunoscute pentru rezultatele remarcabile obținute de elevii lor în competițiile organizate la nivel național, pe parcursul lunilor aprilie-iunie.

Evenimentul a reunit peste 100 de școli și cluburi sportive din întreaga țară și s-a desfășurat sub egida Ministerului Educației și Cercetării, cu sprijinul Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale. Tinerii sportivi din categoria U13 au concurat la 12 discipline sportive: atletism, judo, haltere, înot, tenis de masă, box, caiac-canoe, baschet, volei, lupte greco-romane, lupte libere și lupta tradițională „Trântă”.

Clasamentul general al celor mai bune instituții arată astfel:

- **Locul I** – Școala Sportivă a Rezervelor Olimpice, municipiul Chișinău
- **Locul II** – Școala Sportivă „Speranță”, municipiul Chișinău
- **Locul III** – Școala Sportivă Specializată nr. 1, municipiul Bălți

- **Locul IV** – Școala Sportivă nr. 2, orașul Tiraspol
- **Locul V** – Școala Sportivă, orașul Nisporeni
- **Locul VI** – Școala Sportivă Specializată „Petuhov”, municipiul Bălți

La ceremonia de înmânare a premiilor, desfășurată la Chișinău, secretarul de stat din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, Sergiu Gurin, a felicitat sportivii, antrenorii și managerii instituțiilor pentru implicare și determinare.

Campionatul Școlilor și Cluburilor Sportive se desfășoară anual și are drept scop consolidarea mișcării sportive școlare, încurajarea participării active a copiilor și promovarea performanței încă de la o vârstă fragedă. Potrivit organizatorilor, ediția din acest an a fost una dintre cele mai competitive, reflectând interesul crescut față de sport în rândul instituțiilor de învățământ și al comunităților locale.

ATENȚIE CONCURS!

Instituția Publică Liceul Teoretic „Ginta Latină” (mun. Chișinău)
anunță concurs pentru ocuparea funcției de
director adjunct pentru instruire – 1 unitate.

Informații suplimentare referitoare la concurs - la adresa de e-mail gintalatină79@gmail.com sau la nr. de telefon 022 340100

CONCURS

Direcția Educație, Tineret și Sport a Consiliului Raional Edineț
Anunță prelungirea concursului prin
modificarea datei-limită de depunere a dosarelor pentru funcția
vacantă de director al Gimnaziului „Hancăuți” s. Hancăuți.

Surse de obținere a informației sunt:
Pagina WEB a Direcției Educație, Tineret și Sport a Consiliului Raional Edineț (detsedinet.md) și la nr.de tel. 0246 22097
Data limită de depunere a dosarelor este: **30.06.2025.**

ANUNȚ CONCURS

Direcția Învățământ General Cimișlia anunță concurs pentru ocuparea funcției de
director, Instituția Publică LT „Hyperion”, satul Gura Galbenei, raionul Cimișlia;

Concursul se va desfășura în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Educației al Republicii Moldova nr.163 din 23.03.2015, pentru aprobarea concursului pentru ocuparea funcției de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general.

Data limită de depunere a Dosarului de concurs: 30 zile calendaristice, începând cu data publicării anunțului în ziarul „Universul Pedagogic pro”.
Adresa: or.Cimișlia, bulevardul Mihai Viteazul, nr.44 Telefon: 067488734

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: univers2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 1987

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF ► Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ► Iulian Bogatu
REPORTER ► Silvia Țurcan
CORECTOR ► Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>